

Voda:

výchovný nástroj? Proč ne?

NEŽ SE Z NÁS STANOU „VODÁCI“

Nejdříve hodně teorie, pak trochu praxe... Přecíst si „návod“ před vodáckou výpravou je nezbytné a to i když jste na vodě už někdy byli. Chceme-li z vody vytěžit opravdu maximum, neměli bychom si jen říci: „*V červnu pojedeme s oddílem na vodu, mám jednoho kamaráda vodáka, ten pojedá s námi.*“ Připravíme se tak o přípravy na vodáckou výpravu, které pro nás i náš oddíl budou výzvou, mohou být velice přínosné a můžou mít velký výchovný dopad.

Kamaráda vodáka si necháme v záloze, je fajn mít za zády člověka, který je profesionál, má potřebnou kvalifikaci, zkušenosti a bude si vědět rady. Vedoucí oddílu nemusí umět všechno stoprocentně. A protože předpokladem akce na vodě je, že vedoucí je natolik zkušený vodák, že je schopen rozpoznat míru nebezpečí aktuálního stavu vody, dobře ovládat loď i skupinu lodí, zná i uplatňuje zásady bezpečnosti na vodě, může se vedoucí všechno naučit například na lesní škole vodních skautů nebo se skamarádí s někým, kdo zkušeným vodákem je. Tandem vedoucí + vodák nemusí být nutně jedna osoba, vodáků běhá po světě spousta, proto se zaměříme na vedoucího.

Naplánujte si dostatečně dopředu, kdy chcete jet poprvé na vodu. Nejvhodnější měsíce pro začátečníky jsou od května do září, příprava vašeho oddílu by měla začít nejméně 2–3 měsíce předem.

MOTIVUJTE SKAUTY A SKAUTKY

Základem úspěšné akce na vodě je motivace a to jak vedoucích tak skautů a skautek. Nepodceňte ji a nenechte se ukolébat představou, že to že je to pro váš oddíl novinka k motivaci skautů a skautek stačí. Členové vašeho oddílu mohou mít z vody strach nebo si zažili nudné ježdění na lodičkách, pokud jim chcete zprostředkovat silný zážitek, zapojte jejich fantazii.

- ▶ Motiváční scénka – oznámíte-li na schůzce, že se v květnu jede na vodu, můžete vzbudit všeobecné nadšení nebo také ne. Dostanou-li však členové oddílu lodní lístky na Titanic nebo zprávu o tom, že Země bude brzy po vodou, budou zvědaví.

- ▶ Celoroční hra s vodáckou tematikou – Výprava k pramenům Amazonky, 20 000 mil pod mořem...
- ▶ Můžete motivovat příběhy (**Knihy:** Proč bychom se netopili, aneb Vodácký průvodce pro Ofélii; Vodáci, ahoj! Z deníku kapitána; **filmy, seriály:** Raffáci, Proč bychom se netopili, Na vlastní nebezpečí, Vzpouza na lodi Bounty)

BUDUJETE U SKAUTŮ A SKAUTEK VZTAH K VODĚ A LODÍM

- ▶ Nebojím se vody – Jděte s oddílem do bazénu a zjistěte, jak na tom skauti a skautky jsou. Bojí se potápět? Skákat do vody? Je skautkám nepřijemné plavat v rybníce? Bojí se ryb?
- ▶ Lodě – připravte program, aby skauti a skautky poznali jaké jsou druhy lodí, sami si pak mohou vybrat jestli chtějí podniknout výpravu na pramici nebo na kánoi.
- ▶ Lodě jsou náš poklad, a taky vesty a pádla... I když nemáte lodě a vybavení na vodu vlastní a budete si je půjčovat, naučte skautky a skautky, jak se mají k věcem správně chovat. Máte-li možnost, aby si vyzkoušeli, jak se lodě ukládají do loděnice, jak se opravují díry v kánoích nebo, jak se suší vesty, určitě toho využijte.
- ▶ Připravte program na vodáckou hantýrku, nechte skauty a skautky zjišťovat, co výrazy znamenají.

NAUČTE SKAUTY A SKAUTKY VODÁCKÉ DOVEDNOSTI

Vybavení – seznamte skautky a skautky s vodáckým vybavením: lodě, vesta, pádlo, loďák, helma, správné oblečení a obuv na vodu, vybavení lodi – nádoby na vylévání vody, houba, šňůra. A vysvětlete jim proč ho používat – zvláště u vesty je vodné vyzdvihnout její klady, aby ji chtěl každý nosit...

Pádlování

- ▶ Naučte skautky a skauty správně pádlovat a to nejprve na souši. Poprvé naostro je nechte pádlovat na klidné vodě.
- ▶ Povelý – vpřed, pohov, kontra, stop. Naučte se opět nejprve na souši.

Loď – každý by ji měl umět správně uvázat, naučte se, jak se lodě správně přenášejí.

Bezpečnost

- ▶ Co když se cvakneme? I to se může stát. Proto si cvaknutí nacvičte na klidné a ne moc hluboké vodě.
- ▶ Nástup a výstup z lodí, sezení, výměna míst na lodi – opět je vhodné nacvičit.



MARIANA ERMLOVÁ - MÁJA (25)

vedoucí střediska Šipka Praha, býv. kapitánka 22. oddílu vodních skautek instruktorka ČK Scouttex členka Metodické skupiny Junáka

PŘÍKLADY CÍLŮ, které nám pomůže naplnit program na vodě:

- budování vztahu k přírodě
- budování smyslu pro řád a pravidla
- budování vztahu k majetku
- zlepšení fyzické zdatnosti
- zlepšení týmové spolupráce
- zlepšení komunikace v družině
- zlepšení soustředění

VODÁCKÁ HANTÝRKA I.

Ahoj = *nazdar!*

Volej = *stojatá nebo jen velmi málo tekoucí voda*

Šlajсна = *část jezu určená ke splouvání*

Vracák = *zpětný proud*

Cvaknout se = *obrátit loď dnem vzhůru, čili převrátit se*

Hodiny = *otočení plavidla kolem svislé osy*

Kilometráž = *popis toku upřesňovaný podle říčních kilometrů*

Háček = *člen posádky, který sedí v čele lodi*

Zadák = *člen posádky pramice sedící na zadní lavičce*

Porcelán = *nepádlující člen posádky*

Kormidelník = *člen posádky sedící v zadu a řídící loď*

Bort = *bok lodi*

Koňadra = *kus silnějšího provazu, za který se loď uvazuje u břehu, spouští jezem, či za který ji vodák táhne jak kůň loď úsekem, kde je málo vody.*

- ▶ Když není slyšet – na vodě se stane, že nebudou vaše povely slyšet, například u jezů, domluvíte si proto v oddíle své povely například píšťalkou nebo rukama. Tato pravidla mohou vytvářet skauti a skautky, aby si uvědomili, jak je někdy těžké komunikovat.
- ▶ Nacvičte si předem v bazénu záchranu tonoucího, dopomocí plavci a plavání v řece – nohama po proudu.

Čtení vody – kámen pod námi! Ukažte skautům a skautkám, jak to vypadá, když je v řece kámen, jak vypadají peřeje a mělčina. Mělo by být jasně stanoveny, jestli háček hlásí, kam má loď jet nebo kde je kámen.

PŘIPRAVTE SE

- ▶ Na schůzce – je vhodné vyzkoušet si pádlování a ovládání lodi ještě před výpravou. Místo schůzky jděte dvakrát, třikrát na klidnou řeknu nebo rybník ve vašem okolí a vyzkoušejte si vše, co vodě patří.
- ▶ Pár hodin na výpravě – zapojte malý vodácký výcvik do symbolického rámce vaší výpravy, stačí dvě hodiny na vodě, aby si každý vyzkoušel, jak mu jde pádlování. Řada skautských základen má ve svém okolí klid-


nou vodu a vodácké vybavení si tam můžete také často půjčit.

JEDEME NA VODU

Jedete-li poprvé, zvolte některou nenáročnou řeku a zaměřte se na trénink na místě. Odpovědně, když dorazíte na tábořiště, můžete vyzkoušet vaše dovednosti. Doporučuji mít výpravu už od pátku, kdy můžete ještě trénovat a v sobotu pak vyjet. Nezapomeňte na to, že ježdění na vodu je zábava a k ní patří vodní bitvy, cákání nebo společné splutí všech lodí na klidném úseku. Průměrná rychlost na „klidné“ řece jsou 4 km za hodinu. 4–5 hodin by měl být maximum, co na vodě za den strávíte.

VODA JAKO SOUČÁST ODDÍLOVÉ ČINNOSTI

Pokud se vám ježdění na vodu zalíbilo, zařaďte vodácké aktivity do vaší činnosti.

- ▶ Akce pro starší, Za odměnu – například po splnění stezky, pro rádce.
- ▶ Pravidelná akce – jednou za rok na vodu. Nezapomeňte, že i tak byste měli podrobit svůj oddíl přípravě. 

PODROBNĚJŠÍ NÁVODY
a metodiku naleznete na stránkách Hlavního kapitáná vodních skautů HKVS:
<http://vodni.skauting.cz/> nebo v elektronickém časopise vodních skautů – Kapitánské poště, kterou si do svých emailových stránek můžete objednat i vy!

DALŠÍ ZDROJE
a inspirace pro vás:
www.vikingove-tabor.estranky.cz/clanky/vodacke-znalosti
<http://teraja.wz.cz>



RAPTOR



první kajak z nové řady **ZET Advanced Boats**

 **zelezný**

kayaks | canoes

www.zelezny.cz

tel: 271 402 024

samba
kvalita bez kompromisů

NEPOTOPITELNÁ

NEROZBITNÁ